

Gepubliceerd als gastbijdrage op Juli 2016 bij

 en

Brexit is nog maar het begin

Extreme wereldwijde schulden is een veel groter probleem

Een gastbijdrage van Uwe Günther

Het afzienbare einde van de inmiddels 15-jarige schuldcyclus is veel erger dan de Brexit. Beleggers die nu passief blijven, worden er het slachtoffer van. **Tien maatregelen bieden daar bescherming tegen.**

Het feit dat de Britten voor uittreden hebben gestemd, heeft op de financiële markten voor een Zwarte Vrijdag gezorgd. Maar voor de effectendepots vormen de wereldwijd enorm gestegen schulden een veel groter risico. Hoewel het nog te vroeg is voor paniek of een diepe crisisstemming, moeten beleggers met het oog op de groeiende schuldeneepbel hun depots liever vandaag dan morgen strategisch opnieuw inrichten.

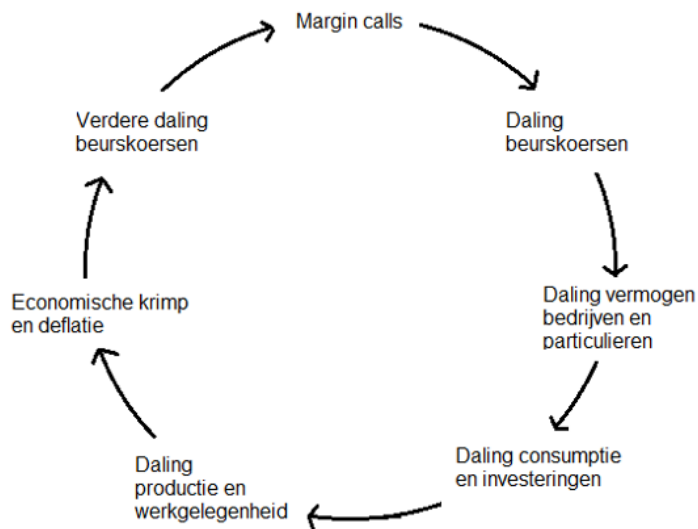
Wereldwijd is er alleen aan leningen (in de vorm van obligaties!) al ruim 100 biljoen Amerikaanse dollar in omloop. Een groot gedeelte daarvan is niet door reële activa gedekt. Deze reusachtige schuldenberg wordt echt een probleem als hij niet meer door economische groei en/of het aangaan van nieuwe schulden naar behoren wordt afbetaald - en dit publiekelijk bekend wordt. Dan moet belegd vermogen te gelde worden gemaakt, onroerend goed verkocht, kredieten ingelost en vermogensverhoudingen opnieuw worden getaxeerd.

Van een sterke economische kan thans echter geen sprake zijn. In de USA, de grootste economie ter wereld, zijn de winsten uit onderneming al sinds 2014 over een breed front aan het dalen. De transportindexen - betrouwbare indicators voor economische activiteit - gaan al verschillende kwartalen trendmatig achteruit. Zelfs fusies en terugkopen van aandelen - vaak het laatste dat de koers op de financiële markten nog aanjaagt - gaan de laatste tijd achteruit. Europa is met de gevolgen van de Brexit bezig en er bestaan grote twijfels aan de economische groei in China.

Te weinig bestedingen en investeringen

Als huishoudens, firma's en staten steeds minder willen besteden of investeren, of hier niet toe in staat zijn, bestaat er onvoldoende economische groei - Problemen bij het betalen van schulden worden zo al honderden jaren voorgeprogrammeerd. De centrale banken versterken met hun ruime geldpolitiek deze ontwikkeling. Als gevolg van onbegrensde aankoop van waardepapieren door de EZB c.s., hebben inmiddels leningen met een volume van meer dan negen biljoen euro een negatief rendement. Daardoor krijgen crediteuren over een paar jaar minder geld terug dan ze thans aan staten en ondernemingen lenen. Dat komt neer op onteigening en is in strijd met de bescherming van privé-eigendom van Artikel 14 van de Duitse Grondwet.

Geen wonder dat in talrijke landen de spaarquota stijgen. Omdat er feitelijk geen renten meer bestaan moeten mensen steeds meer geld voor hun oude dag opzij leggen, in plaats van dat ze het aan consumptie en investeringen kunnen uitgeven. In plaats van het scheppen van inflatie en economische groei, zorgen de centrale banken voor dalende prijzen en minder consumptie. De EZB had dat niet voorzien.

Zeepbellen van te hoge schulden moeten en zullen barsten. Onduidelijk is alleen wanneer dit gebeurt en wat de aanleiding zal zijn. De volgende maatregelen gebruiken beleggers om hun vermogen tegen een dreigende schulden-crash te beveiligen:

1. Verminder uw aandelenquote. Met name aandelen in ondernemingen met sterk gestegen schulden zijn taboe.
2. Ontdoe u van aandelen met een hoog risico, die u een 'heel leuke' opbrengst beloven.
3. Bouw liquiditeit en verschillende valuta buiten de euro op. Hiervoor komen vooral de US-dollar, de Zwitserse frank en goud in aanmerking.
4. Probeer mogelijke beschermingsstrategieën te ontdekken voor extreme gebeurtenissen, ook al lijken deze vandaag nog zo onwaarschijnlijk.
5. Kies voor marktneurale c.q. niet-gecorrleerde oplossingen die grotendeels onafhankelijk van de trend van de aandelen en obligatiemarkten ontwikkelen.
6. Verminder uw leningen of betaal ze geheel terug. Dit geldt in het bijzonder voor lombardkredieten waarbij waardepapieren voor het geleende geld in pand worden gegeven.

7. Controleer en optimaliseer uw bank en beheerskosten, in het bijzonder de verborgen kosten.
8. Kom nu in actie en laat u niet door commercieel geschoolde verkopers van financiële producten "ompraten". Vraagt u ook altijd naar "Qui bono?" - Wie heeft er voordeel bij? - U of de bank?
9. Ken uw psychologie: Verliezen begrenzen en winsten de vrije loop laten - niet anders om.
10. Houd uw hoofd koel en vertrouw op de werking van economische samenhangen voor de lange termijn. Processen kunnen door schommelingen vertraagd worden - vaak worden veranderingen plotseling getriggerd. Dan bent u op alles voorbereid.

Deze maatregelen verbeteren de stabiliteit van uw vermogen en stelt u in staat om te handelen - als anderen op moeten geven.

Uwe Günther is oprichter en directeur van "BPM - Berlin Portfolio Management GmbH".

Disclaimer

Deze publicatie is enkel bedoeld voor informatiedoeleinden en voor gebruik door de ontvangers. Ze vormt noch een aanbod, noch een uitnodiging vanwege of in opdracht van BPM - Berlin Portfolio Management GmbH tot het kopen of verkopen van waardepapieren of beleggingsfondsen. De informatie die in deze publicatie is opgenomen, werd verzameld uit bronnen die als betrouwbaar bekend staan. BPM - Berlin Portfolio Management GmbH geeft echter geen enkele garantie betreffende de betrouwbaarheid en volledigheid ervan en wijst iedere aansprakelijkheid af voor verliezen die voortkomen uit het gebruik van deze informatie.

www.berlin-pm.com